

Brannstasjonen i Tromsdalen - en ressurs for ny bruk

IKKE RIV!

Foto: iTromsø fotoarkiv

Foto: Fredrik Prøsch

Beliggenheten i parken nedenfor Ishavskatedralen markerer en avslutning av det grønne draget og skjermer mot trafikken på E8. Sykkelpbane kan legges enten på nord- eller sørsiden av bygningen.

TROMSDALEN BRANNSTASJON er vedtatt å rives.

Tromsdalen brannstasjon har utspilt sin rolle som brannstasjon, men som en ressurs for annen bruk er den fortsatt oppegående. Ingen argumenter som er framsatt kan rettferdiggjøre riving, hverken isolert sett eller samlet.

For Tromsdalen bydel er det tap av både identitet og bruksmuligheter om bygningen blir revet.

Bygningen huset Tromskraft i nærmere 20 år inntil brannvesenet i Tromsdalen overtok bygningen i 1981. Bygningshistorikken er nært knytta til bydelens identitet. Tromsøbrua og brannstasjonen er to jevnaldrende «brødre» som arkitektonisk er i dialog, begge med kraftfull framtreten. Man river ikke slike bautaer!

TILSTANDSANALYSE BRANNSTASJONEN I TROMSDALEN

Rapport med avgrenset formål

I 2012 fikk kommunen utarbeidet en **teknisk tilstandsrapport**. I innledningen står definert følgende formål for oppdraget: «*Gi et klart bilde på hvorvidt brannstasjonen i Tromsdalen skal rives, eller om den kan innlemmes og tilknyttes det nye helse- og omsorgssenteret Otium som skal bygges.*»

Brannstasjonens skjebne ble allerede her besejlet. Otium var eneste målgruppe for evt. videre bruk! Ingen andre brukergruppe ble vurdert som aktuelle, selv om disse skulle ha behov for leieareal som ikke krever sykehus-standard.

Tilstandsrapporten er grunnlaget for kommunens vedtak om å rive bygningen.

1. GRUNNLEGGENDE OPPLYSNINGER

RAMBOLL	
Tilstandsvurderingens formål: Gi et klart bilde på hvorvidt brannstasjonen i Tromsdalen skal rives, eller om det kan innlemmes og tilknyttes det nye helse- og omsorgssenteret som skal ombygges.	Tilstandsvurderingens omfang: Overordnet teknisk tilstandsvurdering ihht NS3424, nivå 2.

Dokumentasjonen og konklusjonen i analysen preges av en oppsiktsvekkende mangel på alternativ tenkning. Her skal det være alt eller ingenting. Tilstandsrapporten peker på utskifting av balansert ventilasjon, kanalnett, ventilasjonsrom og utstyr for luftbehandling og luftfordeling. Dette vil koste millioner og er derfor et sterkt argument for riving. **Men er det nødvendig?**

I ett eller annet ledd i prosessen mot rivingsvedtaket måtte det ha vært en stemme som sa: *Fyll bygningen med funksjoner som ikke krever høyteknologisk utstyr og kostbar drift!*

Gamle Tromsdalen brannstasjon kan bli nye Tromsø folkeverksted

FRIVILLIGHET

MARIUS HANSEN
Tomasjordnes

Tromsø kommune har et godt og variert tilbud for sine innbyggere innenfor de fleste fritidsaktiviteter. Vi har mange ulike arenaer for både kultur, kunst og kreativitet. Vi har utallige idrettsbaner, løyper og haller. For både friluftslivet og det andre utelivet er Tromsø allerede verdenskjent og beryktet. Vi har tilrettelagt for det meste som tromsøborgerne kunne tenkt seg å drive med på fritida, men vi mangler noe viktig! For fiskerne, hobby-reparatørene, bytteentusiastene og pellenmakerne trenger et tilholdssted. Det kan gamle Tromsdalen brannstasjon bli, hvis ikke kommunen river bygget først – velkommen til ideen om Tromsø Folkeverksted.

UTRANGERT: Gamle Tromsdalen brannstasjon.

ARKIVFOTO

Den internasjonale trenden de siste decennier viser mange eksempler på ny og spennende bruk av «utdaterte» bygninger. Bygninger som innredes ut fra visjonen om enkelhet og *multipurpose use*. Brannstasjonen har en røffhet og en åpen struktur med stor variasjon av romtyper som er velegnet for dette formålet. Målgrupper er framfor alt de nye generasjoner som har forstått at framtida krever en ny innstilling til bruk og gjenbruk.

Plan- og bygningsloven åpner for ny bruk

Tromsø kommune har anledning til å følge Plan og bygningsloven kap. 31-2 som handler om krav til eksisterende byggverk. Her står: *«Kommunen kan gi tillatelse til bruksendring og nødvendig ombygging og rehabilitering av eksisterende byggverk også når det ikke er mulig å tilpasse byggverket til tekniske krav uten uforholdsmessige kostnader»*

Ved ikke å ha vurdert oppgradering knyttet til alternativ bruk slik plan- og bygningsloven åpner for, gir prosessen dessverre inntrykk av at den ensidig har vært opptatt av at bygningen må rives.

Foto: Fredrik Prøsch

Riving eller vern av stasjonen er et MILJØVALG

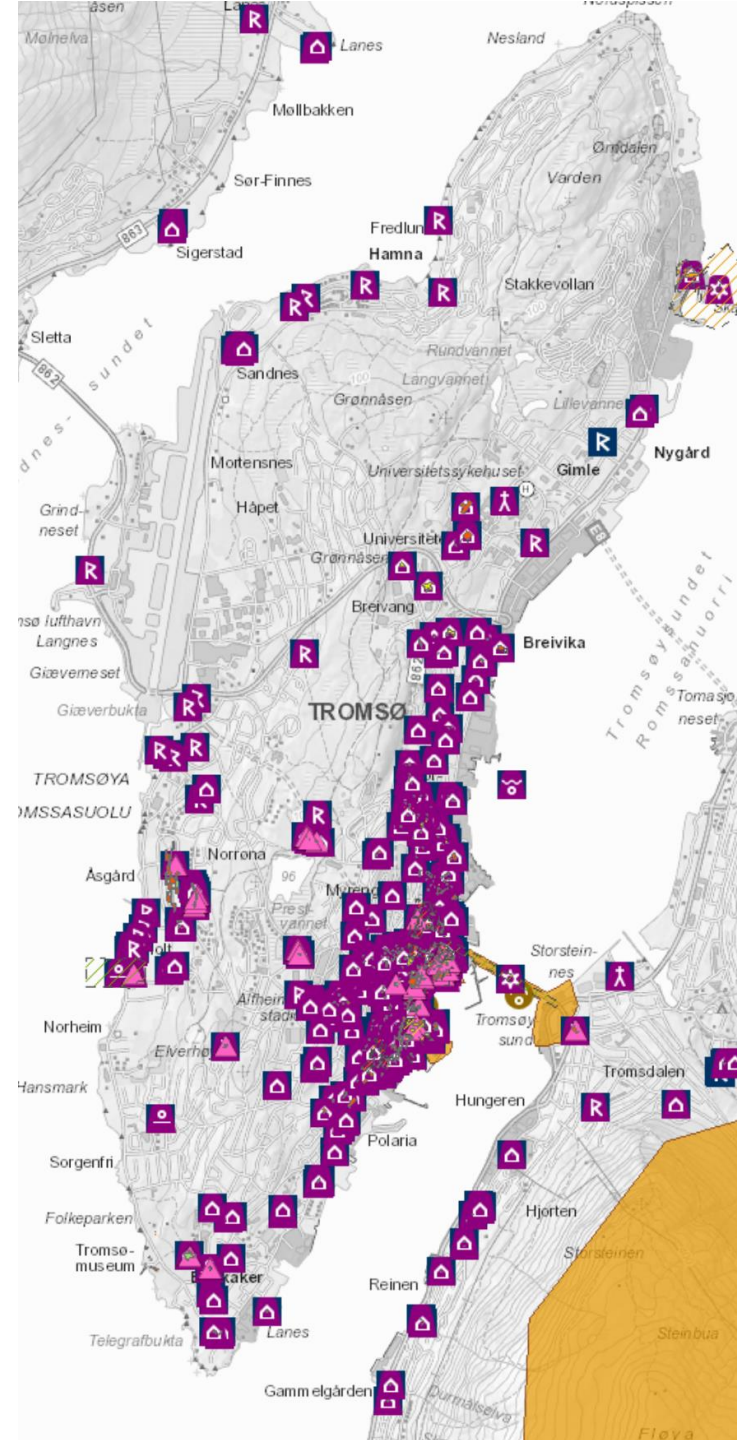
Gjenbruk og vern av bygninger sparer miljøet og utnytter fellesskapets ressurser

En miljøkartleggingsrapport for Tromsdalen brannstasjon er utarbeidet. Det er ikke funn av asbest eller andre helsefarlige stoffer som må saneres før videre bruk. Miljøproblemet oppstår den dagen brannstasjonen rives.

Miljøaspektet og gjenbruk er en viktig del av byggningsvernet.

Tromsø kommune vet å utøve sin myndighet mht. vern av bygninger i privat eie. Kommunen kan også pålegge private vedlikehold av bygning. Kommunen som eier av våre felles bygninger har et minst like stort ansvar som private eiere. Tromsø kommune må gå foran og vise veg: **VERN OG NY BRUK AV BRANNSTASJONEN I TROMSDALEN !**

Kart over Tromsøya som viser kommunens registrering av bygninger som er lagt inn under vern. Med få unntak gjelder dette privateide bygninger.

«Tromsø brannhistoriske samling»

Unikt brannhistorisk utstyr råtner på rot

Brann og redning sitter på en av landets største samlinger av brannteknisk utstyr – alt brukt i generasjoner lokalt. Nå frykter museumsgruppen at det historiske utstyret havner på fyllinga.

Bakgrunn

Tromsøs brannmannskaper disponerer et unikt brannhistorisk materiale som er bygd opp av ildsjeler i brannvesenet og deres fagforening. Samlingen består av 12 vogner og tre biler samt mer enn 700 gjenstander med tilknytning til brannvesenets og kommunens historie. Samlingen rommer et rikholdig bildemateriale fra brannvesenets historie samt et omfattende arkiv fra brannvesenet og det sivile luftvern. Gjenstandene, dokumentene og fotoene stammer fra Tromsø brannvesens begynnelse fram til vår tid, og har en bredde og størrelse som gjør den uvurderlig for byens og kommunens historie. I 1996 ble Brannsamlingen ved Gudmund Benjaminsen tildelt Tromsø kommunes kulturpris. I dag ivaretas samlingen av museumsgruppen ved Brannstasjonen. Museumsgruppen består av ansatte og pensjonister, og har et interimsstyre.

Tromsdalen brannstasjon: et levende kulturminne eller en skamplett i byens historie?

Tromsdalen brannstasjon er oppført i miljøriktige og slitesterke naturmaterialer som betong, teglstein, skifer, glass og kobberbeslag. Bygningen er representant for etterkrigstidas modernisme i norsk arkitektur, og i Tromsø et enestående godt eksempel på dette.

Fortidsminneforeningen har satt bygningen på den såkalte *rødlista*. En oversikt over verneverdige bygninger som er truet av riving.

Bygningens trappegang og heis er eksempler på bygningens fremragende detaljering og materialbruk. Foto: Sveinulf Hegstad.

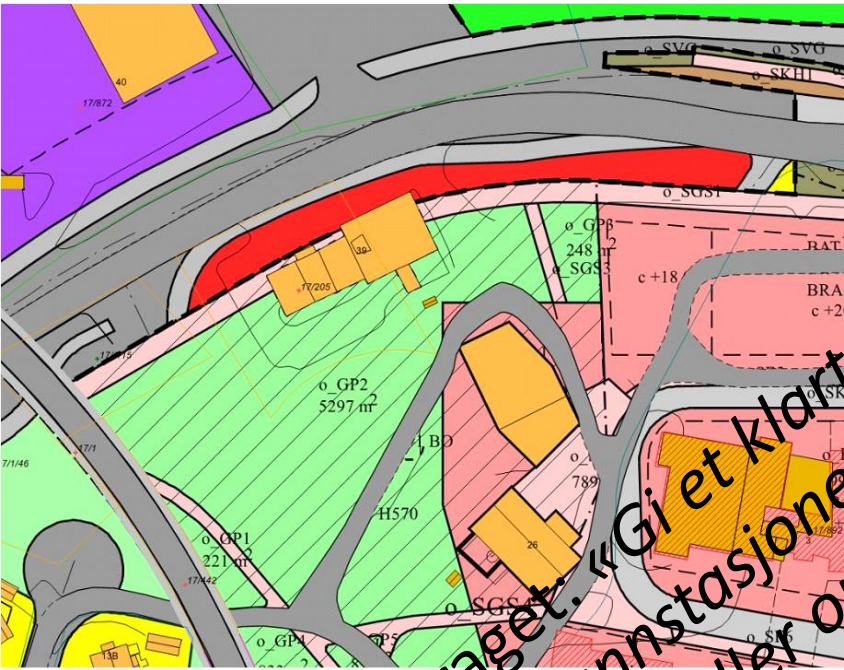

VEGEN MOT RIVINGSVEDTAK

Saksbehandling mot vedtaket om riving viser at forståelsen av bygningen som falleferdig ikke er korrigert på noe tidspunkt i prosessen.

- 2012: Tilstandsrapporten konkluderer med at bygningen **ikke oppfyller krav til å innlemmes i det nye helse- og omsorgssenteret OTIUM.**
- 2012: Begrenset plan- og designkonkurranse for Otium med krav om KU. Tilstandsrapporten ble lagt til grunn.
- 2013: Konsekvensutredning hvor alternativet **riving** fra konkurransen ble brukt i KU-vurdering
- 2013: Planarbeidet reguleringsplan, plan 1800, startet.
- 2013: Arbeidet med områdeplan Nedre Tromsdalen. plan 1781, startet
- 2014: Planprogrammet for Otium-planen fastsatt av Byrådet januar 2014. Otiumplanen innlemmet i områdeplanen.
- 2015: Otiumplanen ble trukket ut av områdeplanen etter at Otium ble lagt ut til offentlig ettersyn.
- 2016: Reguleringsplan for Otium vedtatt.

Tilstandsrapporten ble bl.a. lagt til grunn for arkitektkonkurransen som ble utlyst av Tromsø kommune. Forståelsen av et **falleferdig bygg** har fulgt hele prosessen og forsterket argumentet om riving i alle ledd.

Formål for oppdraget: «Gi et klart bilde på hvorvidt brannstasjonen i Tromsdalen skal rives, eller om den kan innlemmes og tilknyttes det nye helse- og omsorgssenteret Otium som skal bygges.»

Linker til nettsider:

<https://www.itromso.no/meninger/2018/06/11/Riving-på-feil-premisser-16904653.ece>

<https://fortidsminneforeningen.no/rodlista/tromsdalen-brannstasjon-tromso;>

<https://fortidsminneforeningen.no> Søk: Rødlista

<https://itromso.no/meninger/2018/11/18/Gamle-Tromsdalen-brannstasjon-kan-bli-nye-Troms%C3%B8-folkeverksted-17900281.ece>

Initiativ:

Initiativet mot riving består av Bydelsrådet i Tromsdalen, Fortidsminneforeningen, Museumsgruppa ved Brannstasjonen, Marius dyrk Tromsø, KIT Kunstnerne i Tromsø, Levende lokaler, Fremtiden i våre hender og en rekke enkeltpersoner.

Flyer er utarbeidet av Fortidsminneforeningen avd. Tromsø. Kontakt: fredrik@hfark.no;